

 SØRLANDET SYKEHUS				Klinikknivå	Retningslinje
CT- og ultralyd- veiledet lungebiopsi, pasient forberedelse og etterbehandling, Rad.avd. SSA					Side 1 av 2
Dokumentplassering: II.DKS.Rad SSA.2.1.11-8	Godkjent dato: 31.12.2025	Gyldig til: 31.12.2027	Sist endret: 31.12.2025	Revisjon: 1.16	

Klinikknivå/Klinikk for medisinsk diagnostikk og klinisk service/Radiologisk avdeling SSA/Pas
ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Forlenget gyldighet til 31.12.2027

Pasient
navnelapp

CT- og ultralydveiledet biopsi av lunge

Hensikt

Ta prøve/biopsi av en forandring i lunge eller brystvegg for å avklare hva den representerer. Histologisk prøve sendes til patolog. I sjeldne tilfeller tas prøve som skal undersøkes av andre enn patolog, for eksempel til bact.us. eller mykobakterieundersøkelse, husk å angi hvilket medium som evt. skal brukes (NaCl?) og send med adekvat skjema. Prøven tas ved Radiologisk avdeling med biopsinål gjennom hud under veiledning av CT eller ultralyd. Denne undersøkelsesmetoden blir vanligvis utført på lesjoner som ikke er tilgjengelige ved bronkoskopi. P.g.a. mulighet for komplikasjoner er det nødvendig med enkelte forundersøkelser.

Mulige komplikasjoner

Pneumothorax, blødning, hemoptyse, vasovagal synkope og luftemboli til hodet.

Rutine

Biopsien blir utført på Radiologisk avdeling, som regel kl. 10.30 (mandager og torsdager), eller kl. 13.00 (onsdager). Pasientene innlegges på dagposten samme dag, eller som listepasient på aktuell avdeling (evt. dagen før). Sekretær: Lungemedisinsk vurdering skal være gjennomført før biopsien utføres. Lungelege har også ansvar for pasienten etter at biopsien er tatt. Som hovedregel gjøres det da avtale vedrørende oppfølging av prøvesvar.

Forberedelser dagen før undersøkelsen(avd.) eller morgen samme dag (dagposten) Sykepleier som går visitt har ansvar for

- ☐ Informere visittlege om at pasienten innlegges
- ☐ Spør pasienten om pasienten bruker blodfortynnende medikamenter og når disse ble brukt sist. For eksempel Marevan, Albyl E, Plavix, Persantin, Pradaxa, Xarelto, Eliquis, med flere.
- ☐ Bestiller blodprøver: Hb, trombocytter, INR, aptt, blodtyping og screening.
- ☐ Bestille spirometri med gassdiffusjon hvis dette ikke er gjort siste 4 uker.
- ☐ Blodprøver skal kontrolleres av lege før eventuell permisjon.
- ☐ Resultat av lungefunksjonsundersøkelser skal sees på av lege.
- ☐ Hvis histologiskjema ikke allerede er utfyllt skal det gjøres av visittlege. Skriv ut papirversjon hvis utfyllt i DIPS.
- ☐ Venflon dagen før/ morgen.
- ☐ Faste 5 timer før biopsi.

På undersøkelsesdagen har sykepleier som går på natten og sykepleier som skal gå visitt/ sykepleier dagpost ansvar for å kontrollere at alt er klart til undersøkelse kl 10.30 eller 13.00

- Kurve, ferdigutfyllt sjekkliste og histologiskjema skal fløye med pasient.
- Pasienten skal ligge i seng med sykehuskjorte og kjøres til CT lab i seng.
- Kontroller at veneflon ligger på plass og fungerer.
- CT lab bestiller portør.
- Har pasienten fått aktuelle medikament? Kodein eller Hydrokon og Sobril, Se prosedyre <http://kvalitet2.sshf.no/docs/pub/dok35484.pdf>

Rutine og observasjoner etter undersøkelsen

- Horisontalt sengeleie 2 timer, ikke løfte hodet. Ikke spise 2 timene.
- Rtg. Thorax etter 2 timer (skjer automatisk, røntgen bestiller portør).
- Måle SpO2, P, og BT hver halvtime de to første timene etter undersøkelsen.

Utarbeidet av: Unni Omholt Volden	Fagansvarlig: Elisabeth Lindland/ Sunniva Bakke Archer	Verifisert av: []	Godkjent av: Avd. leder Inger Wenche Nilsen	Dok.nr: D40344
---	--	------------------------------	---	--------------------------

 SØRLANDET SYKEHU		CT- og ultralyd- veiledet lungebiopsi, pasient forberedelse og etterbehandling, Rad.avd. SSA			Side: 2 Av: 2
Dokument-id: II.DKS.Rad SSA.2.1.11-8	Utarbeidet av: Unni Omholt Volden	Fagansvarlig: Elisabeth Lindland/ Sunniva Bakke Archer	Godkjent dato: 31.12.2025	Godkjent av: Avd. leder Inger Wenche Nilsen	Revisjon: 1.16

Klinikknivå/Klinikk for medisinsk diagnostikk og klinisk service/Radiologisk avdeling SSA/Pasientbehandling/CT

- Observer smerte, dyspnoe og hypoksi med tanke på nevnte komplikasjoner.

Sjekkliste lege CT- eller ultralydveiledet lungebiopsi
Skal signeres og medfølge pasienten til biopsi

Pasient
navnelapp

Hensikt: unngå komplikasjon ved lungebiopsi.	JA	NEI
Er blodprøvene OK?	☐	☐
Er pas. informert om strengt sengeleie (ikke heve hodet)i 2 timer etter prosedyren? (skal IKKE reise seg fra CT-benk, men passivt akes over i seng)	☐	☐
Er lungefunksjonen OK?	☐	☐
Er histologiskjema utfylt? (Lege lungeseksjonen (ikke turnuslege) fyller ut minimum rekvirentens navn, tlf-nummer, kliniske opplysninger. Radiolog fyller ut " Innsenders underskrift".)	☐	☐
Er pasienten informert om mulige bivirkninger?	☐	☐
Har pasienten seponert blødningsfremmede medikamenter som anbefalt?	☐	☐
Har pasienten fått Sobril eller annen beroligende?	☐	☐
Har pasienten fått Kodein/ Hydrokon?	☐	☐

Ansvarlig lege for undersøkelsen:
 Dato og sign.: _____
 (b-gren lege lunge/overlege)